

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ F.**, bývajúceho v K., **2/ J.**, bývajúcej v K., v dovolacom konaní zastúpených JUDr. P., advokátom v K., proti žalovanému **D.**, bývajúcemu v S., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. B., advokátom v S., za účasti vedľajšieho účastníka **A., a.s.**, so sídlom V., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 7 C 656/1998, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2009 sp. zn. 3 Co 33/2009, takto

r o z h o d o l:

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves (súd prvého stupňa) rozsudkom z 11. januára 2008 č.k. 7 C 656/1998-390 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 19. decembra 2008 č.k. 7 C 656/1998-426 určil, že suma 119 700 Sk s ročným úrokom 17,6 % od 24. júna 1998 patrí do dedičstva po nebohom T. (právnom predchodcovi žalobcov), zomrelom X., a že sumu 119 700 Sk s príslušenstvom je povinný zaplatiť žalovaný. Zároveň žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom trovy konania 66 102 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Štátu právo na trov konania nepriznal. Na základe vykonaného dokazovania uzavrel, že žaloba, čo do základu aj čo do výšky je dôvodná. Vychádzal zo záverov znaleckého posudku vyhotoveného Ústavom s. v Ž., podľa ktorého dopravnú nehodu zaviniť žalovaný, pričom nebolo zistené, že by T. (pôvodný žalobca) akoukoľvek mierou sa podieľal na zrážke motorových vozidiel. Keďže žalovaný nedal súhlas k úhrade škody prostredníctvom poisťovne a nepredložil súdu žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval, že on škodu nezavinil, súd

rozhodol s poukazom na § 420 Občianskeho zákonníka za situácie, keď pôvodný žalobca v priebehu konania zomrel, tak že suma 119 700 Sk (s príslušenstvom) patrí do dedičstva po nebohom T. a že túto sumu je žalobcom povinný zaplatiť žalovaný. Pokiaľ ide o započítanie námietku vznesenú žalovaným, súd prvého stupňa k tejto námietke neprihliadol, keďže zo záverov znaleckého dokazovania nevyplývalo, že by pôvodný žalobca mal akékoľvek spoluzavinenie na dopravnej nehode.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd na odvolanie žalovaného smerujúce proti všetkým výrokom rozsudku súdu prvého stupňa rozsudkom z 28. apríla 2009 sp. zn. 3 Co 33/2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom sumu 99 200 Sk, t.j. 3 292,84 € so 17,6 % úrokom od 24. júna 1998 do zaplataenia s tým, že táto suma patrí do dedičstva po nebohom T., zomrelom X.; žalovanému tiež uložil povinnosť zaplatiť žalobcom trovy (celého) konania 1 204 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že pokiaľ ide o základ nároku, súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a správne posúdil vec po právnej stránke; v tomto smere považoval rozhodnutie súdu prvého za vecne správne. Za správne, presvedčivé a výstižné považoval aj ďalšie dôvody napadnutého rozsudku a stotožnil sa s vyčíslením náhrady škody aj s úrokom z omeškania. Len pokiaľ ide o výšku celkovej priznanej náhrady škody, považoval odvolanie za čiastočne dôvodné, a to so zreteľom k čiastočnému premlčaniu nároku a žalovaným vznesenej námietke premlčania. Uviedol, že pri čiastočnom zamietnutí vychádzal z toho, že žaloba bola dôvodná len po sumu 104 000 Sk, pričom sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že je namieste použitie zmierňovacieho práva v rozsahu 5 %; preto zmenil výšku súdom prvého stupňa priznanej sumy 119 700 Sk na sumu 99 200 Sk, t.j. 3 292,84 €. Ostatné námietky uvedené v odvolaní považoval odvolací súd za nedôvodné.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie za účelom doplnenia dôkazov. Dovolateľ s poukazom na § 238, § 239 a § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. vytýkal obom rozhodnutiam, že trpia tou vadou, že dôkazy neboli vykonané v úplnosti a nepostihujú skutočný stav veci vo vyhodnotení dopravnej nehody z 20. februára 1997, a to predovšetkým v otázke miery zavinenia jednotlivých účastníkov nehody; že súdy ani zistené skutočnosti, na ktoré poukázal, nebrali riadne do úvahy. Tvrdil, že nakoľko nie je

doriešená dopravná nehoda, ktorou došlo k vzniku škody, nie je možné vyvodit' jeho občianskoprávnu zodpovednosť za vzniknutú škodu na majetku žalobcov.

Žalobcovia vo vyjadrení žiadali dovolanie zamietnuť.

Vedľajší účastník sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci samej. Rozhodujúcim preto nie je formálne hľadisko, teda slovné vyjadrenie rozsudku, ale vecné (obsahové) hľadisko, teda to, či odvolací súd niečo vecne zmenil na tom, čo už pred ním deklaroval alebo konštituoval súd prvého stupňa.

Z porovnania výrokových častí rozsudkov oboch nižších súdov je zrejmé, že odvolací súd napriek použitej formulácii o zmene v skutočnosti (podľa obsahu) rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom sumu 3 292,84 € (99 200 Sk) so

17,6 % úrokom od 24. júna 1998 do zaplataenia, s tým že táto suma patrí do dedičstva po nebohom T., **p o t v r d i l**/keď v ostatnej (zvyšnej) časti nárok neodobril, nad sumu 104 000 Sk ho považoval za premlčaný a tiež uplatnil zmierňovacie právo v rozsahu 5 %/. Z hľadiska prípustnosti dovolania žalovaného je podstatné, že oba rozsudky (rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudok odvolacieho súdu) zaviazali žalovaného zaplatiť žalobcom sumu 3 292,84 € (99 200 Sk) spolu s úrokom z omeškania. Z uvedeného vyplýva, že táto časť rozsudku odvolacieho súdu má povahu potvrdzujúceho rozsudku, prípustnosť dovolania proti tejto časti je preto potrebné podľa toho skúmať.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý výrok rozsudku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie), je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale komplexne sa zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ nenamietal, že by v danom konaní došlo k niektorej z týchto vád; existencia vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto nemožno vyvodit' ani z tohto zákonného ustanovenia.

Žalovaný dovolanie odôvodnil poukázaním na § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a ďalej uvádzal rôzne argumenty týkajúce sa skutkových zistení súdov nižších stupňov.

Pokiaľ žalovaný dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., teda namietal, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. K tejto námietke je však ďalej treba uviesť aj to, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nesprávne skutkové zistenia sú prípustným dovolacím dôvodom, nakoľko môžu byť tzv. inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

V súvislosti s tvrdením dovolateľa, že sudy nezistili dostatočne skutkový stav veci, treba poukázať aj na judikatúru, ktorá opakovane zdôraznila, že procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá, že sudy svoje rozhodnutie založili na neúplných skutkových zisteniach (porovnaj napr. R 37/1993, R 125/1999). Nedostatočné skutkové zistenie má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia súdu, samo osebe ale nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z hľadiska dovolateľom uvádzanej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. je v danej veci podstatné len to, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad, ale v prejednávanej veci nejde). Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo), ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo

nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (poznámka: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Pokiaľ žalovaný dovolaním napadol aj výrok tohto rozsudku o trovách konania (poukazom na § 239 O.s.p.), smeruje jeho dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. vymedzujú prípady, v ktorých je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, pričom však podľa § 239 ods. 3 O.s.p. tieto predchádzajúce ustanovenia neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o t r o v á c h k o n a n i a, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením. Dovolanie žalovaného tu teda smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, kde je dovolanie vylúčené (§ 239 ods. 3 O.s.p.). Pretože ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti tomuto výroku vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 a § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené (a ani tvrdené) dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však žalovaným nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie tejto povinnosti (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. decembra 2009

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková